

ЗАМ, ТЭЭВРИЙН ЯАМ

**ЗАМ, ТЭЭВРИЙН САЛБАРЫН
СТАТИСТИКИЙН МЭДЭЭ
2024 оны III улирал**

/УРЬДЧИЛСАН ГҮЙЦЭТГЭЛЭЭР/

Улаанбаатар хот,
2024 оны 10 сарын 06

АГУУЛГА

БҮЛЭГ 1. ЗАМ, ТЭЭВРИЙН САЛБАРЫН СТАТИСТИКИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ.....	4
1.1. Ачаа тээвэр.....	5
1.2. Зорчигч тээвэр.....	6
БҮЛЭГ 2. АВТОТЭЭВРИЙН САЛБАР.....	8
2.1. Ачаа тээвэр.....	8
2.1.1. Экспортын ачаа, боомтоор.....	9
2.1.2. Импортын ачаа, боомтоор.....	10
2.1.3. Ачааны нэр төрөл.....	11
2.1.4. Ачаа эргэлт, боомтоор.....	11
2.2. Зорчигч тээвэр.....	12
2.3. Авто замын боомтоор нэвтэрсэн ачаатай тээврийн хэрэгслийн бүртгэл.....	12
БҮЛЭГ 3. ТӨМӨР ЗАМЫН САЛБАР	14
3.1. Ачаа тээвэр.....	14
3.2. Зорчигч тээвэр.....	16
БҮЛЭГ 4. ИРГЭНИЙ НИСЭХИЙН САЛБАР	18
4.1. Ачаа тээвэр.....	18
4.2. Зорчигч тээвэр.....	19
4.2.2. Олон улсын зорчигч тээвэр.....	20
4.2.3. Орон нутгийн зорчигч тээвэр.....	21
4.3. Нислэг гүйцэтгэлийн мэдээ.....	22

Боловсруулсан: Зам, тээврийн яамны Бодлого,
төлөвлөлтийн газрын Судалгаа, стандарт,
статистикийн хэлтэс

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

Хүснэгт 1. Зам, тээврийн салбарын статистикийн үндсэн үзүүлэлт.....	4
Хүснэгт 2. Автотээврийн ачаа.....	8
Хүснэгт 3. Автотээврийн ачааны экспорт, боомтоор.....	9
Хүснэгт 4. Автотээврийн ачааны импорт, боомтоор.....	10
Хүснэгт 5. Автотээврээр тээсэн ачааны нэр төрөл.....	11
Хүснэгт 6. Ачаа эргэлт, боомтоор.....	11
Хүснэгт 7. Автотээврийн зорчигч тээвэр.....	12
Хүснэгт 8. Авто замын боомтоор нэвтэрсэн ачаатай тээврийн хэрэгслийн бүртгэл.....	13
Хүснэгт 9. Төмөр замын ачаа тээвэр.....	14
Хүснэгт 10. Төмөр замын зорчигч тээвэр.....	16
Хүснэгт 11. Агаарын тээврийн ачаа.....	18
Хүснэгт 12. Агаарын тээврийн зорчигч.....	19
Хүснэгт 13. Олон улсын зорчигч тээвэр.....	20
Хүснэгт 14. Орон нутгийн зорчигч тээвэр.....	21
Хүснэгт 15. Нислэг гүйцэтгэлийн мэдээ.....	22

ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ

Зураг 1. Ачаа тээврийн хэмжээ, мян.тонн, тээврийн төрлөөр.....	5
Зураг 2. Ачаа тээврийн хэмжээ, мян.тонн, сараар.....	5
Зураг 3. Экспорт.....	6
Зураг 4. Импорт.....	6
Зураг 5. Зорчигчийн тоо, мян.хүн, сараар.....	6
Зураг 6. Нийт зорчигчийн тоо, мян.хүн, тээврийн төрлөөр.....	7
Зураг 7. Олон улсын зорчигч.....	7
Зураг 8. Орон нутгийн зорчигч.....	7
Зураг 9. Автотээврээр тээвэрлэсэн ачаа, тонн, сараар.....	8
Зураг 10. Автотээврийн ачааны экспорт, импортын эзлэх хувь.....	8
Зураг 11. Автотээврийн экспортын ачаа, тонн боомтоор.....	9
Зураг 12. Автотээврийн импортын ачаа, тонн, боомтоор.....	10
Зураг 13. Экспортын ачааны нэр төрөл, тонн, сараар.....	11
Зураг 14. Автотээврээр зорчсон зорчигч.....	12
Зураг 15. Хилээр нэвтэрсэн тээврийн хэрэгсэл.....	13
Зураг 16. Төмөр замын ачаа тээвэр, мян.тн.....	14
Зураг 17. Төмөр замын ачаа тээвэр, байгууллагуудын эзлэх хувь.....	15
Зураг 18. Төмөр замын ачаа тээврийн төрөл.....	15
Зураг 19. Дотоодын ачаа, байгууллагуудын эзлэх хувь.....	15
Зураг 20. УБТЗ-ын ачаа тээврийн 8 дугаар сарын хоногийн мэдээ.....	15
Зураг 21. Төмөр замын байгууллагуудын ачаа тээвэр, хоногоор.....	16
Зураг 22. Төмөр замын зорчигч тээвэр.....	17
Зураг 23. Төмөр замаар зорчсон зорчигчдын тоо, хоногоор.....	17
Зураг 24. Агаараар тээвэрлэсэн ачаа болон шуудан.....	20
Зураг 25. Олон улс, орон нутгийн ачаа, шуудан.....	20
Зураг 26. Нийт ачаа, шуудан тээвэр, тонн, сараар.....	20
Зураг 27. Агаарын тээврээр зорчсон зорчигчдын тоо.....	21
Зураг 28. Агаарын тээврийн зорчигчдын тоо, сараар.....	21
Зураг 29. Олон улсын зорчигч тээвэр, чиглэлээр.....	22
Зураг 30. Олон улсын зорчигч, агаарын тээвэрлэгч байгууллагуудын эзлэх хувь.....	22
Зураг 31. Орон нутгийн зорчигч, чиглэлээр.....	22
Зураг 32. Орон нутгийн зорчигч, агаарын тээвэрлэгч байгууллагуудын эзлэх хувь.....	23
Зураг 33. Нислэг гүйцэтгэлийн мэдээ, сараар.....	23

Зам, тээврийн салбарын статистикийн мэдээ – 2024 оны III улирал

БҮЛЭГ 1. ЗАМ, ТЭЭВРИЙН САЛБАРЫН СТАТИСТИКИЙН
ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ¹

Хүснэгт 1

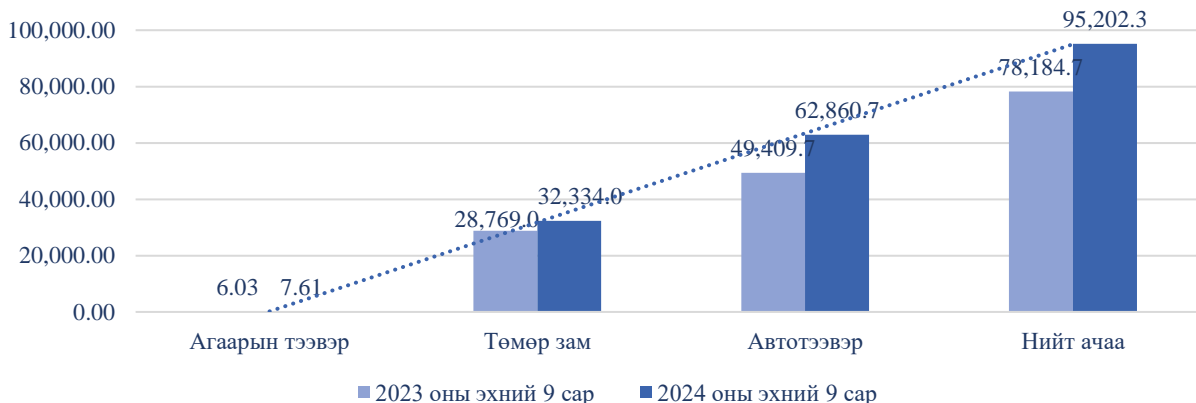
Үзүүлэлт	Тээврийн төрөл	Хэмжих нэгж	2023 он			2024 он			Өсөлт бууралтын % /2024/2023 өссөн дүн/
			9 дүгээр сар	III улирал	Өссөн дүн 1-9 сар	9 дүгээр сар	III улирал	Өссөн дүн 1-9 сар	
Ачаа тээвэр	Автотээвэр	мян.тн	6,358.8	19,733.9	49,409.7	6,306.9	21,585.6	62,860.7	27.2%
	Төмөр зам	мян.тн	3447.1	9831.1	28,769.0	3,772.5	10,822.5	32,334.0	12.4%
	Агаар	мян.тн	0.68	1.95	6.03	1.14	3.01	7.61	26.2%
	Нийт ачаа	мян.тн	9,806.6	29,566.9	78,184.7	10,080.6	32,411.1	95,202.4	21.8%
Дамжин өнгөрөх ачаа /транзит/	Төмөр зам	мян.тн	409.6	1,317.6	3,739.6	423.3	1,297.7	3,939.0	5.3%
Ачаа гаргалт /экспорт/	Төмөр зам	мян.тн	967.2	2,758.8	8,494.3	975.8	2,863.8	8,329.6	-1.9%
	Автотээвэр	мян.тн	6,143.3	19,085.3	47,861.1	6,031.5	20,820.2	60,894.1	27.2%
	Нийт	мян.тн	7,110.5	21,844.1	56,355.4	7,007.4	23,684.0	69,223.8	22.8%
Ачаа оруулалт /импорт/	Төмөр зам	мян.тн	276.7	974.3	2,681.4	280.7	985.3	2,864.9	6.8%
	Автотээвэр	мян.тн	215.4	648.5	1,548.6	275.4	765.3	1,966.6	27.0%
	Нийт	мян.тн	492.1	1,622.9	4,229.9	556.1	1,750.6	4,831.5	14.2%
Дотоодод тээвэрлэсэн ачаа	Төмөр зам	мян.тн	1,793.5	4,762.3	13,846.8	2,092.7	5,675.7	17,322.4	25.1%
	Агаар	мян.тн	0.68	1.95	6.03	1.14	3.01	7.61	26.2%
	Нийт	мян.тн	1,794.2	4,764.3	13,852.8	2,093.9	5,678.7	17,330.0	25.1%
Зорчигчдын тоо	Автотээвэр	мян.хүн	13,505.2	33,812.7	105,281.8	13,031.1	34,065.1	107,232.3	1.9%
	Төмөр зам	мян.хүн	153.5	590.9	1,667.6	140.9	565.0	1,614.8	-3.2%
	Агаар	мян.хүн	173.6	619.4	1,327.7	212.5	776.4	1,706.3	28.5%
	Нийт зорчигч	мян.хүн	13,832.3	35,023.0	108,277.2	13,384.6	35,406.5	110,553.4	2.1%
Олон улсад зорчигчдын тоо	Автотээвэр	мян.хүн	82.1	333.6	663.0	52.7	225.9	522.7	-21.2%
	Төмөр зам	мян.хүн	3.5	8.2	16.2	4.3	18.0	35.4	118.3%
	Агаар	мян.хүн	136.3	495.7	1,015.9	175.8	660.0	1,386.9	36.5%
	Нийт олон улсад зорчигч	мян.хүн	221.9	837.6	1,695.1	232.8	903.9	1,944.9	14.7%
Орон нутагт зорчигчдын тоо	Автотээвэр	мян.хүн	117.0	452.4	1,173.4	134.3	529.9	1,401.6	19.4%
	Төмөр зам	мян.хүн	150.0	582.4	1,651.0	136.6	547.1	1,579.4	-4.3%
	Агаар	мян.хүн	37.3	123.6	311.8	36.7	116.2	319.3	2.4%
	Нийт орон нутагт зорчигч	мян.хүн	304.2	1,158.4	3,136.2	307.6	1,193.2	3,300.3	5.23%
Нийслэлийн нийтийн тээврийн зорчигчдын тоо	Автотээвэр	мян.хүн	13,306.2	33,026.7	103,445.5	12,844.1	33,309.3	105,308.0	1.8%
Олон улсын хөөрөлт, буултын тоо		ш	1,012	3,396	7,301	1,311.0	4,487.0	10,111.0	38.5%
Орон нутгийн хөөрөлт, буултын тоо		ш	1,138	3,924	8,039	1,104.0	3,857.0	8,455.0	5.2%
Олон улсын өнгөрөлтийн нислэгийн тоо		ш	4,249	12,722	29,683	6,207.0	18,541.0	49,229.0	65.8%
Авто замын боомтуудаар гарсан тээврийн хэрэгсэл		ш	89,339	254,638	561,102	99,017.0	236,241.0	616,744.0	9.9%
Авто замын боомтуудаар орсон тээврийн хэрэгсэл		ш	10,883	29,632	71,387	15,690.0	47,457.0	108,397.0	51.8%

¹ Зам, тээврийн салбарын 2024 оны 09 дүгээр сар буюу III улирлын статистикийн мэдээг урьдчилсан гүйцэтгэлээр "Салбарын нэгдсэн платформ"-оос нэгтгэн 2024 оны 10 дүгээр сарын 10-ны өдөр гаргав.

1.1. АЧАА ТЭЭВЭР

Улсын хэмжээнд бүх төрлийн тээврээр 2024 оны 9 дүгээр сард 10.1 сая тонн ачаа тээвэрлэсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 2.8%-аар, III улиралд 32.4 сая тонн ачаа тээвэрлэсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 9.6%-аар, оны эхнээс өссөн дүнгээр 95.2 сая тонн ачаа тээсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 21.8%-аар тус тус өссөн байна. /Зураг 1/

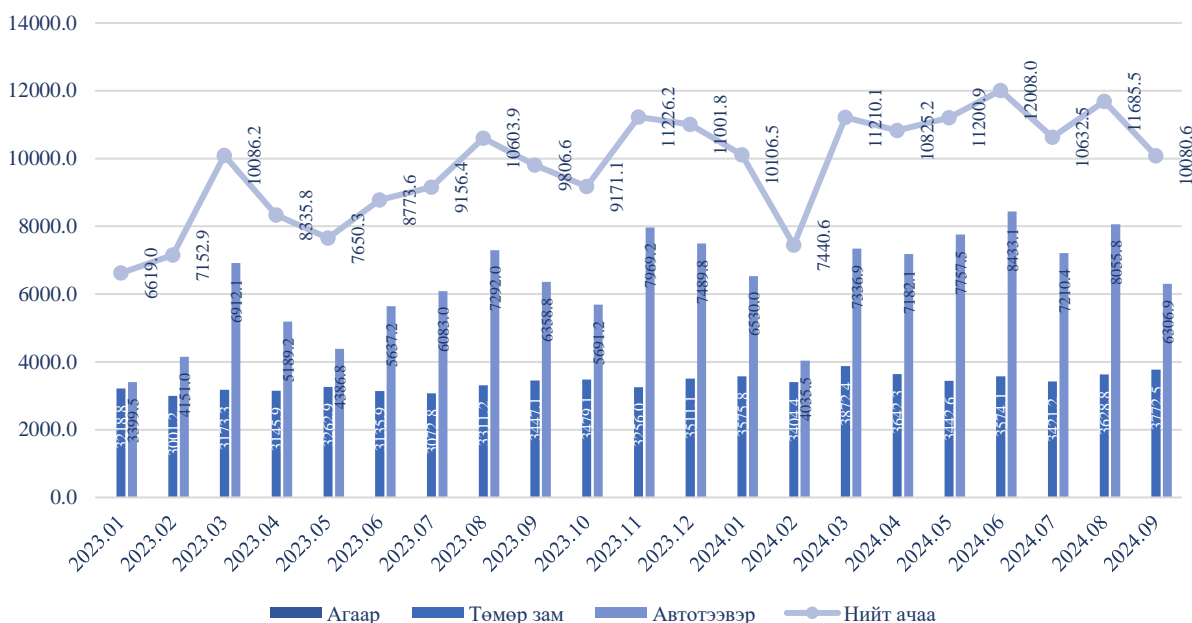
Зураг 1. Ачаа тээврийн хэмжээ, тээврийн төрлөөр, мян.тонн

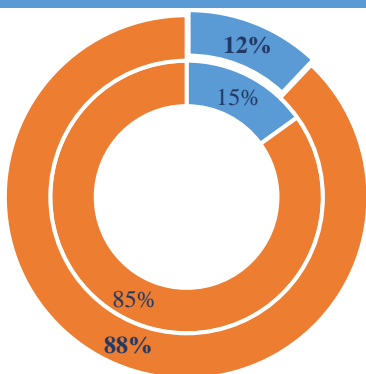

- Автотээврээр 2024 оны 9 дүгээр сард 6.3 сая тонн ачаа (-0.8%), III улиралд 21.6 сая тонн (+9%), оны эхнээс өссөн дүнгээр нийт 62.9 сая тонн ачаа тээсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 27.2%-аар өссөн байна.
- Төмөр замын тээврээр 2024 оны 9 дүгээр сард 3.8 сая тонн ачаа (+9.4%), III улиралд 10.8 сая тонн ачаа (+10%), оны эхнээс өссөн дүнгээр нийт 32.3 сая тонн ачаа тээвэрлэж өмнөх оны мөн үеэс 12.4%-аар өсжээ.
- Агаарын тээврээр 2024 оны 9 дүгээр сард 1144.9 тонн ачаа, шуудан (+68.5%), III улиралд 3010.8 тонн ачаа шуудан (+54%), оны эхнээс өссөн дүнгээр нийт 7609.3 тонн ачаа болон шуудан тээвэрлэж өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 26.2%-аар өссөн байна.

Бүх төрлийн тээврээр тээвэрлэсэн ачааны хэмжээг сар бүрээр зураг 2-т үзүүлэв.

Зураг 2. Ачаа тээврийн хэмжээ, мян.тонн, сараар

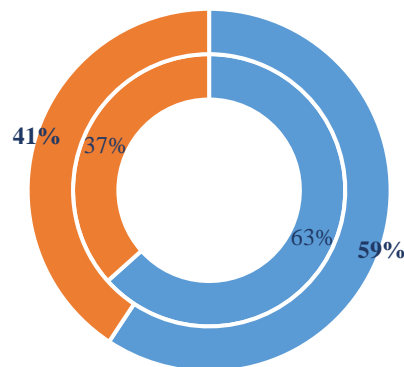

Зураг 3. Экспорт

2024 оны 9 дүгээр сард экспортоор 7 сая тонн ачаа (-1.5%), III улиралд 23.7 сая тонн (+8.4%), өссөн дүнгээр экспортын хэмжээ 69.2 сая тонн болж өмнөх оны мөн үеэс 22.8%-аар өссөн байна. Үүнээс төмөр замаар 8.3 сая тонн тээвэрлэсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 1.9%-аар буурсан бол автотээвэрээр 60.9 сая тонн ачаа тээвэрлэсэн нь 27.2%-аар өссөн байна. Нийт экспортын дүнд автотээвэр 88%-ийг, төмөр зам 12%-ийг эзэлж байна. /Зураг 3/

Импортын ачаа 2024 оны 9 дүгээр сард нийт 556.1 мянган тонн (+13%), III улиралд 1.8 сая тонн (+7.9%), өссөн дүнгээр нийт 4.8 сая тонн ачаа импортолсон нь өмнөх оны мөн үеэс 14.2%-аар өссөн. Үүнээс төмөр замаар 2.9 сая тонн ачаа импортолсон нь 6.8%-аар, автотээвэрээр 1.9 сая тонн ачаа тээвэрлэсэн нь 27%-аар тус тус өссөн байна. Төмөр замаар импортын ачааны 59%-ийг, автотээвэрээр 41%-ийг тээсэн байна. /Зураг 4/

Зураг 4. Импорт

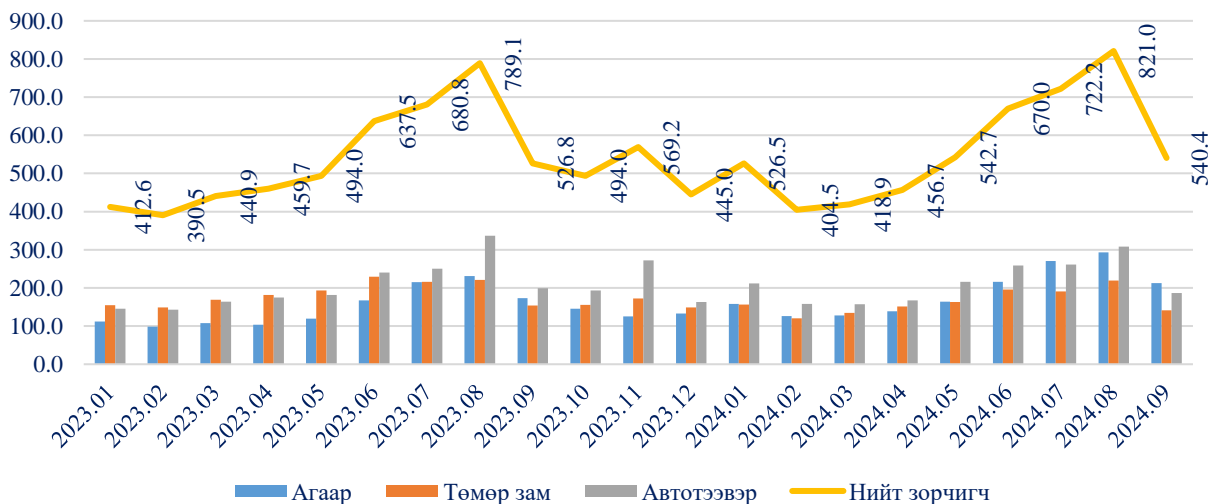

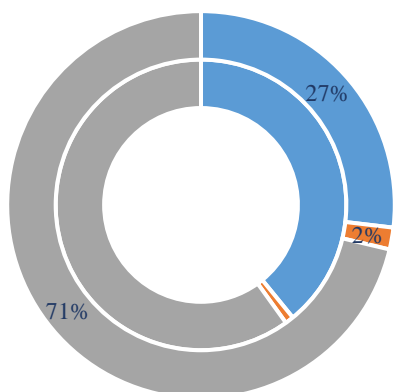
1.2. ЗОРЧИГЧ ТЭЭВЭР

Бүх төрлийн тээвэрээр 2024 оны 9 дүгээр сард 13.4 сая зорчигч (давхардсан тоогоор) зорчсон нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 3.2%-аар буурсан байна. III улиралд 35.4 сая зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеэс 1.1%-аар өссөн. Оны эхнээс өссөн дүнгээр 110.6 сая зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 2.1%-аар өссөн байна. Үүнээс нийслэлийн нийтийн тээвэрээр 105.3 сая зорчигч зорчсон байна. /Зураг 5-д нийслэлийн нийтийн тээврийн зорчигчийг оруулаагүй тооцсон болно./

- Автотээвэрээр 2024 оны 9 дүгээр сард 13 сая зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеэс 3.5%-аар буурсан бол III улиралд нийт 34.1 сая зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеэс 0.7%-аар , өссөн дүнгээр нийт 107.2 сая зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеэс 1.9%-аар тус тус өссөн.
- 2024 оны 9 дүгээр сард 140.9 мянган зорчигч төмөр замаар зорчиж өмнөх оны мөн үеэс 8.2%-аар, III улиралд 565 мянган зорчигч зорчсон нь 4.4%-аар, оны эхнээс өссөн дүнгээр нийт 1.61 сая зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеэс 3.2%-аар тус тус буурсан байна.
- Агаарын тээврээр 9 дүгээр сард 212.5 мянган зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеэс 22.4%-аар, III улиралд 776.4 мянган зорчигч зорчсон нь 25.3%-аар, оны эхнээс өссөн дүнгээр нийт 1.7 сая зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеэс 28.5%-аар тус тус өссөн үзүүлэлттэй байна.

Зураг 5. Зорчигчийн тоо, мян. хүн, сараар

Зураг 7. Олон улсын зорчигч

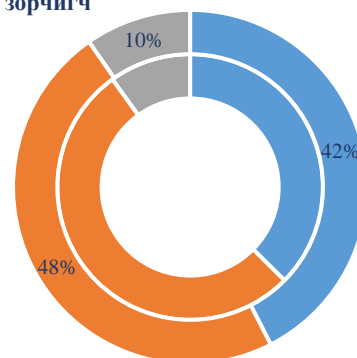
- Автотээвэр
- Төмөр зам
- Агаарын тээвэр

2024 оны эхнээс өссөн дүнгээр олон улсад нийт 1.9 сая зорчигч (+14.7%) зорчсон бөгөөд үүнээс агаарын тээврээр 1.4 сая зорчигч (+36.5%), автотээврээр 522.7 мянган зорчигч (-21.2%), төмөр замаар 35.4 мянган зорчигч (+118.3%) тус тус зорчсон байна. Олон улсад зорчигчдын нийт дүнд агаарын тээвэр 71%, автотээвэр 27%, төмөр зам 2%-ийг эзэлж байна. /Зураг 7/

2024 оны эхнээс өссөн дүнгээр орон нутагт нийт 3.3 сая зорчигч (+5.2%) зорчсон бөгөөд үүнээс автотээврээр 1.4 сая зорчигч (+19.4%), төмөр замаар 1.6 сая зорчигч (-4.3%), агаарын тээврээр 319.3 мянган зорчигч (+2.4%) тус тус зорчоод байна. Орон нутагт зорчигчдын нийт дүнд агаарын тээвэр 10%, автотээвэр 42%, төмөр зам 48%-ийг эзэлж байна. /Зураг 8/

Зураг 8. Орон нутгийн зорчигч

- Автотээвэр
- Төмөр зам
- Агаарын тээвэр

БҮЛЭГ 2. АВТОТЭЭВРИЙН САЛБАР

2.1. АЧАА ТЭЭВЭР

2024 оны III улиралд авто замаар нийт 21.6 сая тонн ачаа тээвэрлэсэн нь өмнөх оны III улирлаас 9%-аар өссөн байна.

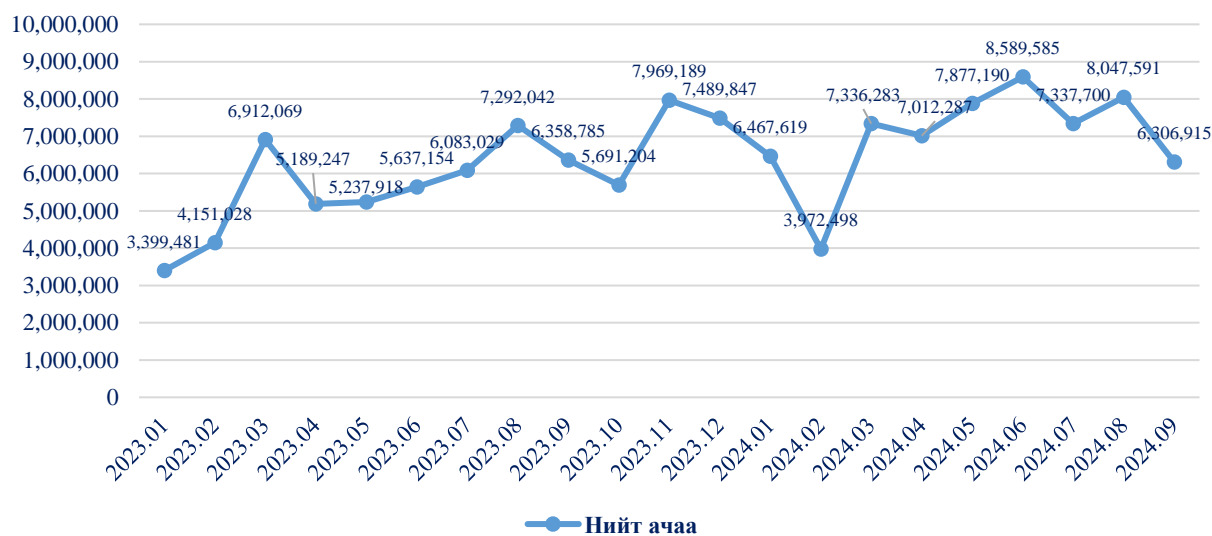
Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2023 он			2024 он			Хүснэгт 2 Өсөлт бууралтын % /2024/2023 өссөн дүн/
		9 дүгээр сар	III улирал	Өссөн дүн 1-9 сар	9 дүгээр сар	III улирал	Өссөн дүн 1-9 сар	
Нийт ачаа	мян.тонн	6,358.7	19,733.8	49,409.6	6,306.9	21,585.5	62,860.7	27.2%
Импорт	мян.тонн	215.4	648.5	1,548.5	275.3	1,966.6	765.3	27.0%
Экспорт	мян.тонн	6,143.3	19,085.3	47,861.8	6,031.5	20,820.2	60,894.1	27.2%
Ачаа эргэлт	сая тн.км	937.1	3,009.9	7,633.1	759.2	2,887.5	8,742.5	14.5%

2024 оны 9 дүгээр сард автотээвэрээр 6.3 сая тонн ачаа тээвэрлэсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 0.8%-аар буурсан байна. Үүнээс экспортын 6 сая тонн ачаа (-1.8%), импортын 275.3 мянган тонн ачаа (+27.8%) тус тус тээсэн байна. Харин ачаа эргэлт 9 дүгээр сард 759.2 сая тонн км болсон нь өмнөх оны мөн үеэс 19%-аар буурсан байна.

2024 оны III улиралд нийт 21.6 сая тонн (+9%) тээснээс экспортын 20.8 сая тонн (9.1%), импортын 765.3 мянган тонн (+18%) ачаа тээсэн байна.

Сар бүр тээвэрлэсэн нийт ачааны хэмжээг зураг 9-д харуулав.

Зураг 9 . Автотээвэрээр тээвэрлэсэн ачаа, тонн, сараар

Эхний 9 сар буюу өссөн дүнгээр нийт 62.9 сая тонн ачаа тээсэн нь 27.2%-аар, экспортын ачаа 60.9 сая тонн болж өмнөх оны мөн үеэс 27.2%-аар, импортын ачаа 1.9 сая тонн болж 27%-аар тус тус өссөн байна. Ачаа эргэлт 8.7 тэрбум тонн км болж өмнөх оны мөн үеэс 14.5%-аар өссөн байна.

2024 оны эхний 9 сарын байдлаар нийт ачаа тээврийн 60.9 сая тонн буюу 97%-ийг экспортын ачаа, 1.9 сая тонн буюу 3%-ийг импортын ачаа эзэлж байна. Экспортын ачаанд уул уурхайн бүтээгдэхүүний ачаа дийлэнх хувийг эзэлж байгаа бөгөөд Гашуунсухайт боомтоор экспортын ачааны 50%-ийг бүрдүүлж байна. Харин импортын ачааны 83%-ийг Замын-Үүд боомтоор оруулж ирсэн ачаа бүрдүүлж байна. /Зураг 10/

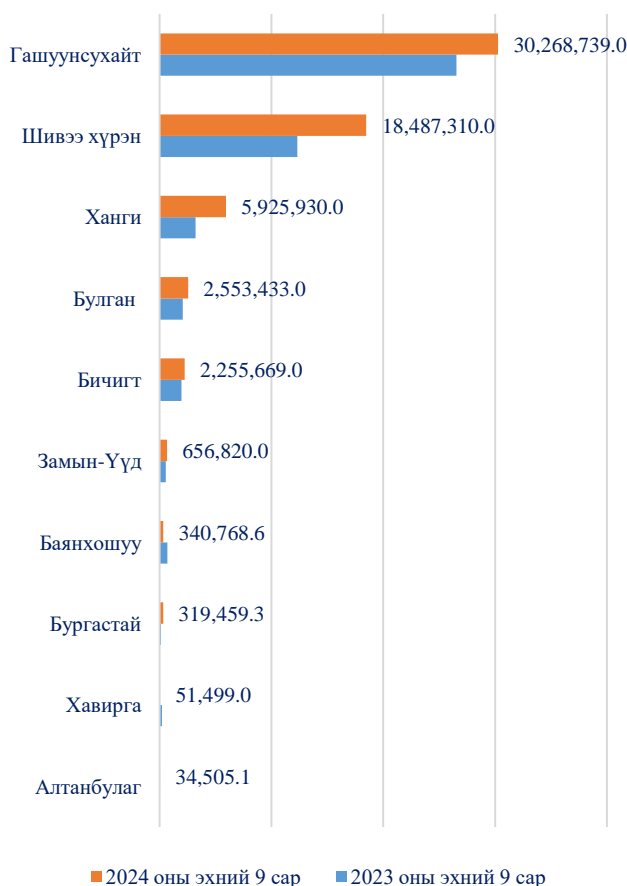
Зураг 10. Автотээврийн ачааны экспорт, импортын эзлэх хувь

2.1.1. ЭКСПОРТЫН АЧАА, БООМТООР

№	Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2023 он			2024 он			Хүснэгт 3 Өсөлт бууралтын %/2024/2023 өссөн дүн/
			9 дүгээр сар	III улирал	Өссөн дүн 1-9 сар	9 дүгээр сар	III улирал	Өссөн дүн 1-9 сар	
1	Нийт ачаа	тонн	6,358,785.0	19,733,856.0	49,409,655.0	6,306,915.0	21,585,563.0	62,860,723.9	27.2%
2	Ачааны экспорт-боомтуудаар	тонн	6,143,344.0	19,085,334.0	47,861,088.0	6,031,530.0	20,820,218.0	60,894,133.0	27.2%
3	ОХУ-руу	тонн	8,812.0	25,567.0	113,681.0	6,007.0	14,173.0	34,505.1	-69.6%
4	Алтанбулаг	тонн	3,458.0	9,664.0	37,552.0	6,007.0	14,173.0	34,505.1	-8.1%
5	Боршоо	тонн	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-
6	Цагаан нуур	тонн	5,354.0	15,903.0	76,129.0	0.0	0.0	0.0	-100.0%
7	БНХАУ-руу	тонн	6,134,532.0	19,059,767.0	47,747,407.0	6,025,523.0	20,806,045.0	60,859,627.9	27.5%
8	Бичигт	тонн	339,048.0	873,936.0	1,971,206.0	529,194.0	972,529.0	2,255,669.0	14.4%
9	Баянхошуу	тонн	47,510.0	85,966.0	707,650.0	40,784.0	122,457.0	340,768.6	-51.8%
10	Бургастай	тонн	0.0	3,258.0	139,738.0	10,096.0	40,940.0	319,459.3	128.6%
11	Булган	тонн	208,691.0	619,445.0	2,068,407.0	358,138.0	863,361.0	2,553,433.0	23.4%
12	Гашуунсухайт	тонн	3,230,521.0	10,838,638.0	26,544,999.0	2,367,025.0	9,673,027.0	30,268,739.0	14.0%
13	Замын-Үүд	тонн	21,649.0	57,217.0	570,387.0	94,117.0	218,661.0	656,820.0	15.2%
14	Ханги	тонн	317,713.0	903,019.0	3,213,618.0	624,205.0	1,935,391.0	5,925,930.0	84.4%
15	Хавирга	тонн	24,686.0	119,978.0	206,714.0	17,250.0	38,211.0	51,499.0	-75.1%
16	Шивээ хүрэн	тонн	1,947,170.0	5,561,015.0	12,327,234.0	1,984,714.0	6,941,468.0	18,487,310.0	50.0%
17	Сүмбэр	тонн	0.0	0.0	159.0	0.0	0.0	0.0	-100.0%

Зураг 11. Автотээврийн экспортын ачаа, тонн, боомтоор

2024 оны 9 дүгээр сард автотээвэрээр экспортод 6 сая тонн ачаа тээвэрлэсэн нь өмнөх онтой харьцуулахад 1.8%-аар буурсан байна. III улиралд 20.8 сая тонн ачаа экспортолсон нь өмнөх оны мөн үеэс 9.1%-аар өссөн байна. Оны эхнээс өссөн дүнгээр экспортын ачаа 60.9 сая тонн болж өмнөх оны мөн үеэс 27.2%-аар өссөн байна. Үүнд Бургастай, Шивээхүрэн, Ханги боомтуудаар уул уурхайн бүтээгдэхүүний ачаа тээвэр нэмэгдсэн нь нийт экспортын ачааны өсөлтөд голлон нөлөөлжээ.

ОХУ-тай хиллэдэг боомтуудаар 2024 оны 9 сард 6 мянган тонн (-31.8%) ачаа, III улиралд 14.2 мянган (-44.6%) тонн, өссөн дүнгээр 34.5 мянган тонн ачаа гарсан нь өмнөх оны мөн үеэс 69.6%-аар буурсан байна. Буурсан шалтгаан нь Цагааннуур боомтоор энэ онд экспортын ачаа тээвэрлээгүй байна.

БНХАУ-тай хиллэдэг боомтоор 9 сард 6 сая (-1.8%)тонн ачаа, III улиралд 20.8 сая тонн (+9.2%) ачаа тээсэн байна. Өссөн дүнгээр 60.9 сая тонн ачаа гарсан нь 27.5%-аар өссөн байна. Үүнээс хамгийн их ачаа Гашуунсухайт боомтоор 30.3 сая тонн (+14%) буюу нийт экспортын 50%-ийг дангаараа бүрдүүлж байна. Шивээхүрэн боомтоор 18.5 сая тонн (+50%), Ханги боомтоор 5.9 сая тонн (+84.4%), Булган боомтоор 2.6 сая тонн (+23.4%), Бичигт боомтоор 2.3 сая тонн (+14.4%), Замын-Үүд боомтоор 0.6 сая тонн (+15.2%), Бургастай боомтоор 319.5 мянган тонн (+128.6%), Баянхошуу боомтоор 340.8 мянган тонн (-51.8%), Хавирга боомтоор 51.5 мянган тонн (-75.1%) ачаа тус тус экспортод гарсан байна. /Зураг 11/

2.1.2 ИМПОРТЫН АЧАА, БООМТООР

Хүснэгт 4

№	Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2023 он			2024 он			Өсөлт бууралтын % /2024/2023 өссөн дүн/
			9 дүгээр сар	III улирал	Өссөн дүн 1-9 сар	9 дүгээр сар	III улирал	Өссөн дүн 1-9 сар	
1	Нийт ачаа	тонн	6,358,785.0	19,733,856.0	49,409,655.0	6,306,915.0	21,585,563.0	62,860,723.9	27.2%
2	Ачааны импорт – боомтуудаар	тонн	215,441.0	648,522.0	1,548,567.0	275,385.0	765,345.0	1,966,590.9	27.0%
3	ОХУ-аас	тонн	25,297.0	88,332.0	248,818.0	32,523.0	87,091.0	290,127.9	16.6%
4	Алтанбулаг	тонн	17,856.0	48,257.0	131,369.0	19,633.0	54,714.0	155,478.9	18.4%
5	Боршоо	тонн	1,297.0	8,973.0	23,413.0	4,603.0	13,484.0	39,018.0	66.7%
6	Цагаан нуур	тонн	6,144.0	31,102.0	94,036.0	8,287.0	18,893.0	95,631.0	1.7%
7	БНХАУ-аас	тонн	190,144.0	560,190.0	1,299,749.0	242,862.0	678,254.0	1,676,463.0	29.0%
8	Бичигт	тонн	0.0	0.0	0.0	718.0	2,882.0	6,567.0	-
9	Баянхошуу	тонн	908.0	3,234.0	10,031.0	490.0	5,592.0	9,343.0	-6.9%
10	Бургастай	тонн	0.0	0.0	20.0	0.0	0.0	280.0	1300.0%
11	Булган	тонн	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-
12	Гашуунсухайт	тонн	0.0	0.0	852.0	0.0	0.0	0.0	-100.0%
13	Замын-Үүд	тонн	187,072.0	551,096.0	1,280,870.0	235,426.0	654,015.0	1,626,344.0	27.0%
14	Ханги	тонн	188.0	377.0	958.0	0.0	0.0	0.0	-100.0%
15	Хавирга	тонн	1,976.0	5,483.0	7,018.0	6,228.0	15,765.0	33,929.0	383.5%
16	Шивээ хүрэн	тонн	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-

Автотээвэрээр 2024 оны 9 дүгээр сард импортоор 275.4 мянган тонн ачаа тээвэрлэсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 27.8%-аар өссөн байна. Үүнээс 32.5 мянган тонныг ОХУ-аас, 242.9 мянган тонн ачааг БНХАУ-аас оруулж ирсэн байна.

III улиралд нийт 765.3 мянган тонн ачаа (+18%), үүнээс ОХУ-аас 87.1 мянган тонн (-1.4%), БНХАУ-аас 678.3 мянган тонн (+21.1%) ачаа тээсэн байна.

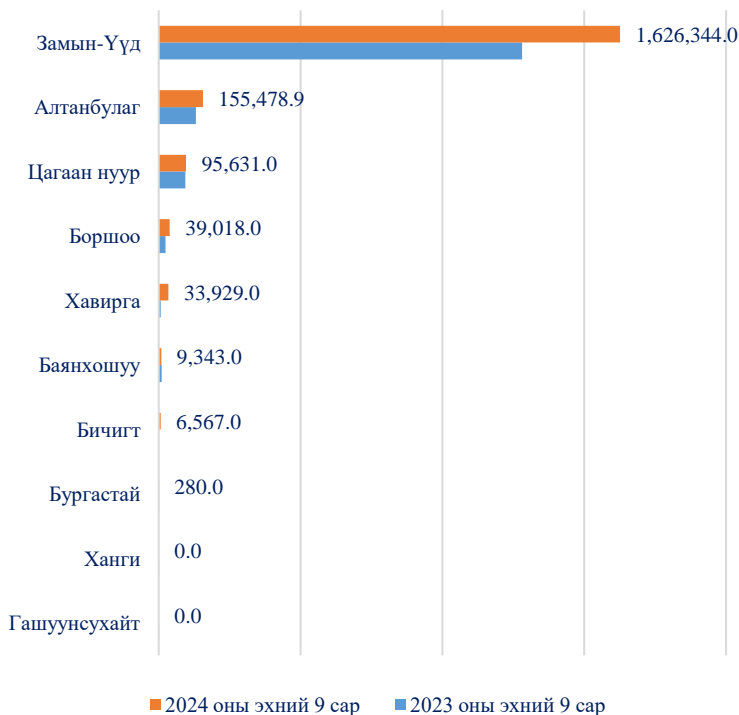
2024 оны эхнээс өссөн дүнгээр импортын ачаа 1.9 сая тонн болж өмнөх оны мөн үеэс 27%-аар өссөн байна. Үүнээс 290.1 мянган тонныг ОХУ-аас, 1.7 сая тонн ачааг БНХАУ-аас оруулж ирсэн байна.

Эхний 9 сард ОХУ-аас 290.1 мянган тонн, БНХАУ-аас 1.7 сая тонн ачаа оруулж ирсэн байна. Импортын ачааны 85%-ийг БНХАУ-аас, 15%-ийг ОХУ-аас оруулж ирсэн. **Нийт импортын ачааны 83%-ийг Замын-Үүд боомтоор оруулж байна.**

БНХАУ-аас Замын-Үүд боомтоор 1.68 мянган тонн ачаа (+29%), Хавирга боомтоор 33.9 мянган тонн ачаа (+383.5%), Баянхошуу боомтоор 9.3 мянган тонн ачаа (-6.9%), Бичигт боомтоор 6.6 мянган тонн ачаа тус тус оруулсан байна.

ОХУ-аас Алтанбулаг боомтоор 155.5 мянган тонн (+18.4%), Цагааннуур боомтоор 95.6 мянган тонн (+1.7%), Боршоо боомтоор 39 мянган тонн (+66.7%) ачаа тус тус орж иржээ. /Зураг 12/

Зураг 12. Автотээврийн импортын ачаа, тонн, боомтоор

Зам, тээврийн салбарын статистикийн мэдээ – 2024 оны III улирал

2.1.3. АЧААНЫ НЭР ТӨРӨЛ

Хүснэгт 5

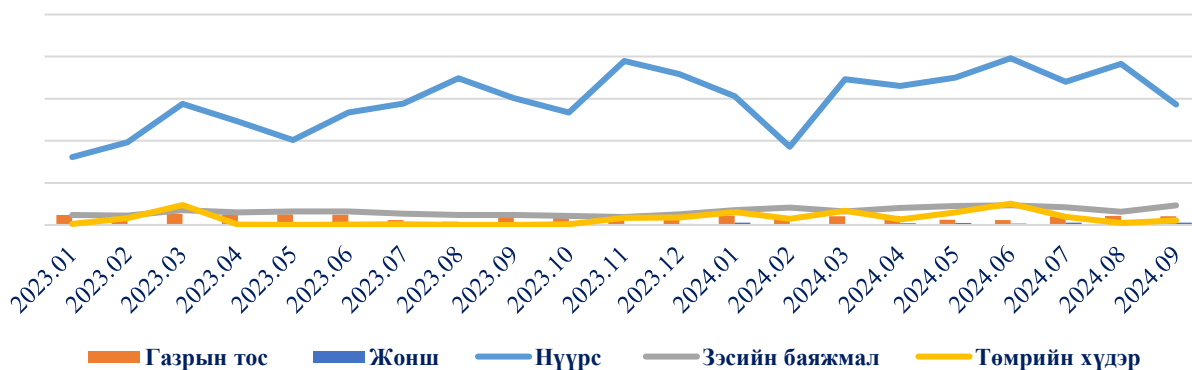
Ачааны нэр төрлөөр	Хэмжих нэгж	2023 он			2024 он			Өсөлт бууралтын % /2024/2023 өссөн дүн/
		9 дүгээр сар	III улирал	Өссөн дүн 1-9 сар	9 дүгээр сар	III улирал	Өссөн дүн 1-9 сар	
Нүүрс	тонн	6,019,977.4	18,769,299.5	45,972,735.2	5,715,670.5	20,191,560.3	59,096,808.2	28.5%
Газрын тос	тонн	47,161.0	85,617.7	378,582.6	40,783.8	122,457.1	340,768.1	-10.0%
Зэсийн баяжмал	тонн	47,840.0	148,680.0	497,160.0	93,220.5	240,093.8	719,356.4	44.7%
Төмрийн хүдэр	тонн	0.0	3,257.9	139,896.6	21,708.3	101,974.5	460,792.0	229.4%
Жонш	тонн	361.0	361.0	361.0	11,540.4	31,944.2	78,247.5	21575.2%
Бусад	тонн	28,004.6	78,117.9	934,550.3	148,606.5	158,684.0	237,986.1	-74.5%

Авто замын боомтоор гарсан ачааг нэр төрлөөр авч үзвэл 9 дүгээр сард нүүрс 5.7 сая тонн (-5.1%), зэсийн баяжмал 93.2 мянган тонн (+94.9%), газрын тос 40.8 мянган тонн (-13.5%), төмрийн хүдэр 21.7 мянган тонн, жонш 11.5 мянган тонн, бусад ачаа 148.6 мянган тонн ачаа гаргасан байна.

III улиралд нүүрс 20.2 сая тонн (+8%), зэсийн баяжмал 240.1 мянган тонн (+61%), газрын тос 122.5 мянган тонн (+43%), төмрийн хүдэр 101.9 мянган тонн, жонш 31.9 мянган тонн, бусад ачаа 158.7 мянган тонн ачаа гаргасан байна.

2024 оны эхнээс өссөн дүнгээр нийт нүүрс 59.1 сая тонн (+28.5%), зэсийн баяжмал 719.4 мянган тонн (+44.7%), төмрийн хүдэр 460.8 мянган тонн (+229.4%), газрын тос 340.8 мянган тонн (-10%), жонш 78.2 мянган тонн, бусад 237.9 мянган тонн ачаа тус тус экспортолсон байна. /Зураг 13/

Зураг 13 .Экспортын ачааны нэр төрөл, тонн, сараар

2.1.4. АЧАА ЭРГЭЛТ, БООМТООР

Хүснэгт 6

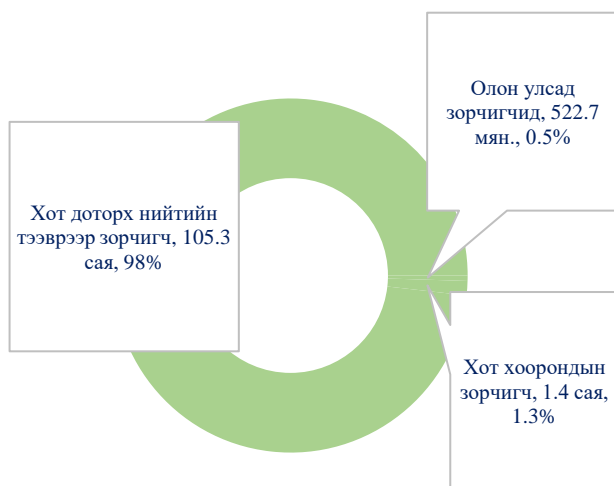
№	Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2023 он			2024 он		Өсөлт бууралтын % /2024/2023 өссөн дүн/
			9 дүгээр сар	Өссөн дүн 1-9 сар	9 дүгээр сар	Өссөн дүн 1-9 сар		
1	Нийт ачаа эргэлт	тн.км	937,135,377.0	7,633,134,415.5	759,247,481.0	8,742,548,046.9	14.5%	
2	Алтанбулаг	тн.км	490,222.0	3,885,183.0	589,720.0	4,369,630.9	12.5%	
3	Бичигт	тн.км	27,123,840.0	157,696,480.0	42,392,960.0	180,978,880.0	14.8%	
4	Баянхошуу	тн.км	30,987,520.0	459,315,840.0	26,415,360.0	224,071,424.0	-51.2%	
5	Бургастай	тн.км	0.0	11,180,640.0	807,680.0	25,579,144.0	128.8%	
6	Гашуунсухайт	тн.км	743,019,830.0	6,105,545,718.5	544,415,750.0	6,961,809,970.0	14.0%	
7	Замын-Үүд	тн.км	1,461,047.0	12,958,799.0	2,306,801.0	15,982,148.0	23.3%	
8	Цагаан нуур	тн.км	1,149,800.0	17,016,500.0	828,700.0	9,563,100.0	-43.8%	
9	Ханги	тн.км	6,358,020.0	64,291,520.0	12,484,100.0	118,518,600.0	84.3%	
10	Шивээ хүрэн	тн.км	126,566,050.0	801,270,210.0	129,006,410.0	1,201,675,150.0	50.0%	

2024 оны эхнээс өссөн дүнгээр автотээврийн ачаа эргэлт нийт 8.7 тэрбум тонн км ачаа болсон нь өмнөх оны мөн үеэс 14.5%-аар өссөн байна. Үүнээс ачаа эргэлт хамгийн их байгаа боомт болох Гашуунсухайтаар 6.9 тэрбум тонн км байгаа нь нийт ачаа эргэлтийн 80%-ийг дангаар бүрдүүлж байна.. /Хүснэгт 6/

2.2. ЗОРЧИГЧ ТЭЭВЭР

Зорчигч тээвэр	2023 он			2024 он			Хүснэгт 7 Өсөлт бууралтын %/2024/2023 өссөн дүн/
	9 дүгээр сар	III улирал	Өссөн дүн 1-9 сар	9 дүгээр сар	III улирал	Өссөн дүн 1-9 сар	
Нийт зорчигч тээвэр	13,505,203.0	33,812,678.0	105,281,804.0	13,031,147.0	34,065,096.0	107,232,343.0	-3.5%
Олон улсад зорчигчид	82,069.0	333,641.0	662,956.0	52,743.0	225,922.0	522,709.0	-35.7%
Хот хоорондын зорчигч	116,966.0	452,386.0	1,173,392.0	134,285.0	529,918.0	1,401,613.0	14.8%
Хот доторх нийтийн тээврээр зорчигч	13,306,168.0	33,026,651.0	103,445,456.0	12,844,119.0	33,309,256.0	105,308,021.0	-3.5%

Зураг 14. Автотээврээр зорчсон зорчигч

Автотээврээр 2024 оны 9 дүгээр сард 13 сая зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеэс 3.5%-аар буурсан байна. Үүнээс олон улсад 52.7 мянган зорчигч (-35.7%), орон нутагт 134.3 мянган зорчигч (+14.8%), нийслэлийн нийтийн тээврийн хэрэгслээр 12.8 сая зорчигч (-3.5%) тус тус зорчсон байна.

III улиралд нийт 34.1 сая зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеэс 0.7%-аар өссөн байна. Үүнээс нийслэлийн нийтийн тээврээр 33.3 сая зорчигч (+0.9%), орон нутагт 0.5 сая зорчигч (+17.1%), олон улсад 225.9 мянган зорчигч (-32.3%) зорчжээ.

Өссөн дүнгээр нийт 107.2 сая зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеэс 1.9%-аар өссөн. Үүнээс нийслэлийн нийтийн тээврээр 105.3 сая зорчигч (+1.8%), орон нутагт 1.4 сая зорчигч (+19.4%), олон улсад 522.7 мянган зорчигч (-21.2%) зорчжээ.

Автотээврийн зорчигчийн 98.2%-ийг нийслэлийн нийтийн тээвэр, 1.3%-ийг хот хооронд буюу орон нутгийн зорчигч, 0.5%-ийг олон улсын зорчигчид эзэлж байна. /Зураг 14/

2.3. АВТО ЗАМЫН БООМТООР НЭВТЭРСЭН АЧААТАЙ ТЭЭВРИЙН ХЭРЭГСЛИЙН БҮРТГЭЛ

Авто замын боомтоор нэвтэрсэн ачаатай тээврийн хэрэгслийн тоо	2023 он			2024 он			Хүснэгт 8 Өсөлт бууралтын %/2024/2023 өссөн дүн/
	9 дүгээр сар	III улирал	Өссөн дүн 1-9 сар	9 дүгээр сар	III улирал	Өссөн дүн 1-9 сар	
Орсон тээврийн хэрэгсэл	100,222	284,270	632,489.0	114,707	283,698	725,141	14.6%
БНХАУ-аас	8,879	24,394	56,314.0	12,776	36,050	82,447	46.4%
Бичигт	0	0	0.0	0	0	0	0.0%
Баянхошуу	72	166	472.0	23	214	406	-14.0%
Булган	0	73	624.0	0	0	0	-100.0%
Бургастай	0	1	4.0	0	0	9	125.0%
Гашуунсухайт	1,062	1,930	3,327.0	748	2,882	6,115	83.8%
Шивээхүрэн	169	357	576.0	225	1,501	2,781	382.8%
Замын-Үүд	7,475	21,912	51,168.0	11,582	30,699	71,773	40.3%
Ханги	6	95	113.0	56	342	573	407.1%
Хавирга	79	169	339.0	142	412	790	133.0%
ОХУ-аас	2,004	5,238	15,073.0	2,914	11,407	25,950	72.2%
Алтанбулаг	1,254	3,480	9,214.0	1,253	3,533	9,765	6.0%
Боршоо	58	381	1,028.0	155	552	1,666	62.1%
Цагааннуур	692	1,377	4,831.0	1,506	7,322	14,519	200.5%

Зам, тээврийн салбарын статистикийн мэдээ – 2024 оны III улирал

Гарсан тээврийн хэрэгсэл	89,339	254,638	561,102.0	99,017	236,241	616,744	9.9%
БНХАУ-руу	85,067	244,989	478,586.0	95,571	223,580	588,076	22.9%
Бичигт	4,709	12,138	12,138.0	4,008	10,099	27,359	125.4%
Баянхошуу	1,362	4,182	12,161.0	1,183	3,486	10,422	-14.3%
Булган	2,821	8,270	25,662.0	48,419	55,324	78,687	206.6%
Бургастай	0	121	2,619.0	201	879	9,636	267.9%
Гашуунсухайт	54,569	161,378	277,671.0	18,901	77,294	242,819	-12.6%
Шивээхүрэн	16,241	44,648	98,851.0	15,363	54,176	145,024	46.7%
Замын-Үүд	627	1,502	4,240.0	1,449	3,378	10,274	142.3%
Ханги	4,386	12,398	43,975.0	5,908	18,180	62,354	41.8%
Хавирга	352	1,156	2,070.0	139	764	1,501	-27.5%
Сүмбэр	0	0	3.0	0	0	0	-100.0%
ОХУ-руу	4,272	9,649	82,516.0	3,446	12,661	28,668	-65.3%
Алтанбулаг	2,298	4,868	72,513.0	1,070	2,841	8,157	-88.8%
Боршоо	56	382	981.0	151	551	1,676	70.8%
Цагааннуур	1,918	4,399	9,022.0	2,225	9,269	18,835	108.8%

Зураг 15. Хилээр нэвтэрсэн ачаатай тээврийн хэрэгсэл

Монгол Улсын авто замын боомтоор 2024 оны 09 дүгээр сард нийт 114.7 мянган ачаатай тээврийн хэрэгсэл нэвтэрсэн бөгөөд үүнээс 15.7 мянган тээврийн хэрэгсэл орсон нь өмнөх оны мөн үеэс 44.2%-аар, 99 мянган тээврийн хэрэгсэл гарсан нь өмнөх оны мөн үеэс 10.8%-аар тус тус өссөн байна. /Хүснэгт 8/

Оны эхнээс өссөн дүнгээр нийт 725.1 тээврийн хэрэгсэл нэвтэрсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 14.6%-аар өссөн байна. Үүнээс орсон ачаа тээврийн хэрэгсэл 108.4 мянга буюу 51.8%, гарсан тээврийн хэрэгсэл 616.7 мянга болж өмнөх оны мөн үеэс 9.9%-аар тус тус өссөн үзүүлэлттэй байна. /Зураг 15/

БҮЛЭГ 3. ТӨМӨР ЗАМЫН САЛБАР
3.1. АЧАА ТЭЭВЭР

Төмөр замын тээврээр 2024 оны эхний 9 сард нийт 28.6 сая тонн ачаа тээвэрлэж өмнөх онтой харьцуулахад 12.8%-аар өслөө.

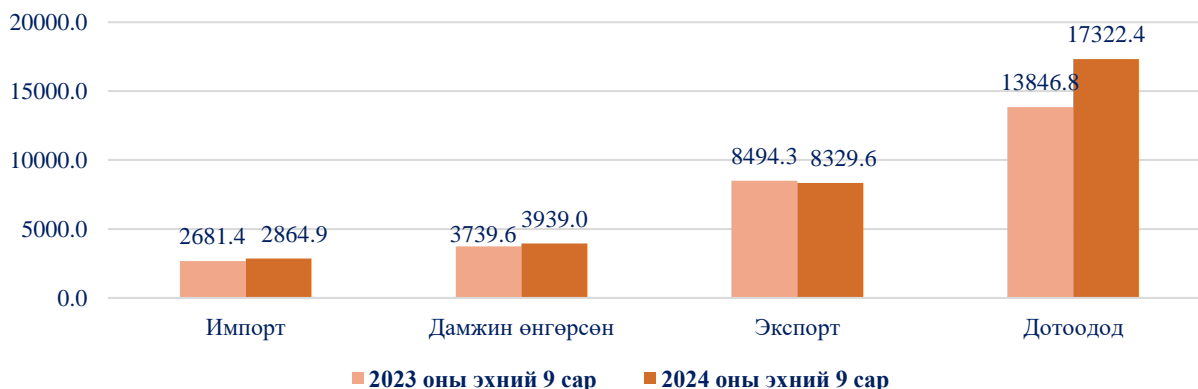
Үзүүлэлт	Хэмж их нэгж	2023 он			2024 он			Хүснэгт 9 Өсөлт бууралтын %/2024/2023 өссөн дүн/
		9 дүгээр сар	III улирал	Өссөн дүн 1-9 сар	9 дүгээр сар	III улирал	Өссөн дүн 1-9 сар	
Ачаа тээвэрлэлт	<i>мян.тн</i>	3,447.1	9,831.1	28,769.0	3,772.5	10,822.5	32,334.0	12.4%
"УБТЗ" ХНН	<i>мян.тн</i>	2,740.3	7,936.4	23,833.8	2,681.8	7,643.5	24,042.3	0.9%
"МТЗ" ТӨХК	<i>мян.тн</i>	214.5	536.8	1,324.9	285.1	847.5	2,048.0	54.6%
"ТТТЗ" ХХК	<i>мян.тн</i>	238.3	601.0	1,210.1	313.3	902.0	2,585.0	113.6%
"МТ Ложистик" ХХК	<i>мян.тн</i>	254.0	756.9	2,400.2	318.4	934.0	2,771.0	15.4%
"МТ Лайн" ХХК	<i>мян.тн</i>	93.4	93.4	93.4	173.9	495.5	1,017.6	990.0%
Дотоодын ачаа	<i>мян.тн</i>	1,793.5	4,762.3	13,846.8	2,092.7	5,675.7	17,322.4	25.1%
үүнээс "УБТЗ" ХНН	<i>мян.тн</i>	1,086.7	2,867.6	8,911.6	1,002.1	2,496.8	8,908.8	0.0%
"МТЗ" ТӨХК	<i>мян.тн</i>	214.5	536.8	1,324.9	285.1	847.5	2,048.0	54.6%
"ТТТЗ" ХХК	<i>мян.тн</i>	238.3	601.0	1,210.1	313.3	902.0	2,577.0	113.0%
"МТ Ложистик" ХХК	<i>мян.тн</i>	254.0	756.9	2,400.2	318.4	934.0	2,771.0	15.4%
"МТ Лайн" ХХК	<i>мян.тн</i>	93.4	93.4	93.4	173.9	495.5	1,017.6	990.0%
Импорт ачаа	<i>мян.тн</i>	276.7	974.3	2,681.4	280.7	985.3	2,864.9	6.8%
Экспорт ачаа	<i>мян.тн</i>	967.2	2,758.8	8,494.3	975.8	2,863.8	8,329.6	-1.9%
Дамжин өнгөрөх ачаа	<i>мян.тн</i>	409.6	1,317.6	3,739.6	423.3	1,297.7	3,939.0	5.3%

Төмөр замын тээврээр 2024 оны 9 дүгээр сард нийт 3.8 сая тонн ачаа тээвэрлэсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 9.4%-аар өслөө. Үүнээс дотоодын ачаа 2.1 сая тонн болж өмнөх оны 09 дүгээр сараас 16.7%-аар, импортын ачаа 280.7 мянган тонн болж өмнөх оны мөн үеэс 1.5%-аар, экспортын ачаа 975.8 мянган тонн болж өмнөх оноос 0.9%-аар, дамжин өнгөрсөн ачаа 423.3 мянган тонн болж 3.3%-аар тус тус өссөн үзүүлэлттэй байна.

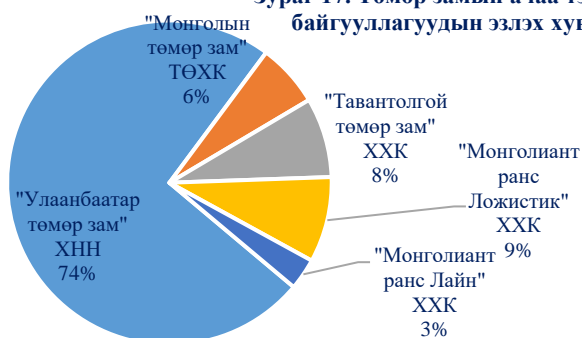
III улиралд нийт 10.8 сая тонн ачаа тээсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 10%-аар өссөн. Үүнээс дотоодын ачаа 5.7 сая тонн (+19.2%), импорт 985.3 мянган тонн (+1.1%), экспорт 2.9 сая тонн (+3.8%), дамжин өнгөрсөн ачаа 1.3 сая тонн (-1.5%) тээвэрлэсэн байна.

Оны эхнээс өссөн дүнгээр нийт 32.3 сая тонн ачаа тээвэрлэж өмнөх оны мөн үеэс 12.4%-аар, дотоодын ачаа 17.3 сая тонн болж 25.1%-аар, импортын ачаа 2.9 сая тонн болж 6.8%-аар, дамжин өнгөрсөн ачаа 3.9 сая тонн болж 5.3%-аар тус тус өссөн бол экспортын ачаа 8.3 сая тонн болж өмнөх онтой харьцуулахад 1.9%-аар буурсан байна. / Хүснэгт 9, Зураг 16/

Зураг 16. Төмөр замын ачаа тээвэр, мян.тн

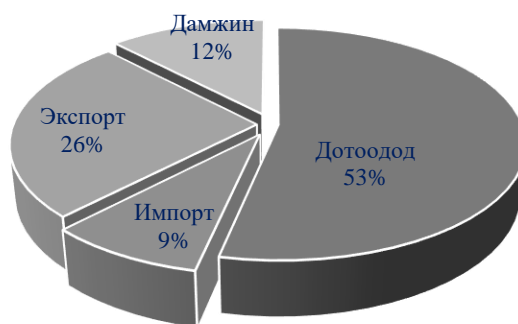
Зураг 17. Төмөр замын ачаа тээвэр, байгууллагуудын эзлэх хувь

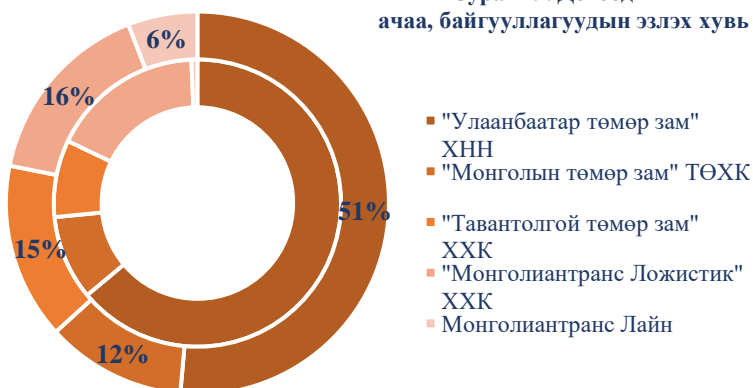
Эхний 9 сарын байдлаарх нийт ачаа тээврийн 24 сая тонн буюу 74.4%-ийг "Улаанбаатар төмөр зам" ХНН, 2.8 сая тонн буюу 8.6%-ийн ачааг "Монголиант ранс Ложистик" ХХК, 2.6 сая тонн буюу 8%-ийг "Тавантолгой төмөр зам" ХХК, 2 сая тонн буюу 6.3%-ийн ачааг "Монголын төмөр зам" ТӨХК, 1 сая тонн ачаа буюу нийт ачааны 3.1%-ийг "Монголиант ранс Лайн" ХХК-нд тус тус тээвэрлэсэн байна. /Зураг 17/

Ачаа тээвэрлэлтийн төрлөөр авч үзвэл нийт ачаа тээврийн 17.3 сая тонн буюу 53%-ийг дотоодын ачаа, 8.3 сая тонн буюу 26%-ийг экспортын ачаа, 3.9 сая тонн буюу 12%-ийг дамжин өнгөрсөн ачаа, 2.9 сая тонн буюу 9%-ийг импортын ачаа тээвэр эзэлж байна. /Зураг 18/

Зураг 18. Төмөр замын ачаа тээврийн төрөл

Зураг 19. Дотоодын ачаа, байгууллагуудын эзлэх хувь

Дотоодод тээвэрлэсэн 17.3 сая тонн ачааны 8.9 сая тонн ачаа буюу 51%-ийг "Улаанбаатар төмөр зам" ХНН, 2.8 сая тонн ачаа буюу 16%-ийг "Монголиант ранс Ложистик" ХХК, 2.6 сая тонн ачаа буюу 15%-ийг "Тавантолгой төмөр зам" ХХК, 2 сая тонн ачаа буюу 12%-ийг "Монголын төмөр зам" ТӨХК, 1 сая тонн ачаа буюу 6%-ийг "Монголиант ранс Лайн" ХХК тус тус эзэлж байна. /Зураг 19/

Зураг 20. УБТЗ-ын ачаа тээврийн 09 дүгээр сарын хоногийн мэдээ, 2024.09.01-2024.09.30

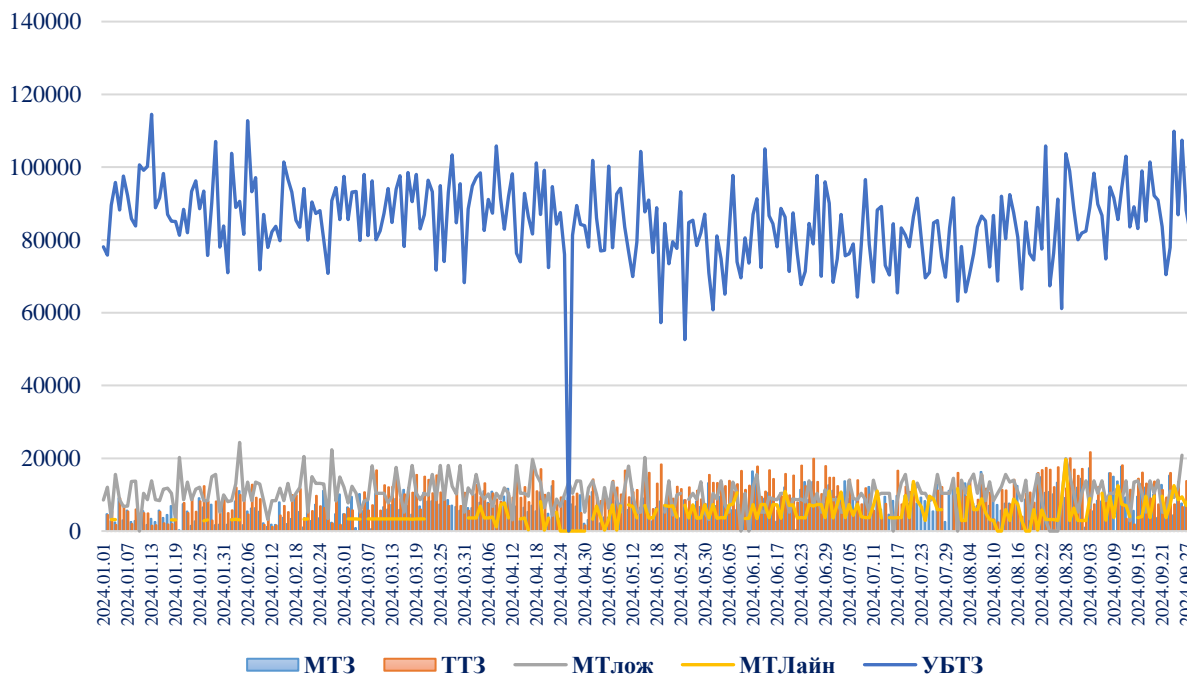

Зам, тээврийн салбарын статистикийн мэдээ – 2024 оны III улирал

“УБТЗ” ХНН-ийн ачаа тээврийн 9 дүгээр сарын хоногийн мэдээг Зам, тээврийн салбарын нэгдсэн платформоос оруулав. /Зураг 20/

2024 оны эхний 9 сар буюу 2024.01.01-ний өдрөөс 2024.09.30-ны өдрийг хүртэлх төмөр замын тээврийн байгууллагуудын тээвэрлэсэн ачааны хоног бүрийн мэдээг графикаар харуулав. /Зураг21/

Зураг 21 . Төмөр замын байгууллагуудын ачаа тээвэр, хоногоор

Төмөр замын байгууллагуудын хоногт тээвэрлэх хүчин чадал буюу ачаа тээврийн хоногийн дундажийг эхний 9 сарын байдлаар тооцоход “УБТЗ” ХНН хоногт дунджаар 85 мянган тонн, “МТЛожистик” ХХК нь 10.1 мянган тонн, “ТТЗ” ХХК нь 9.4 мянган тонн, “МТЗ” ТӨХК нь 7.5 мянган тонн, “МТЛайн” ХХК нь хоногт дунджаар 3.7 мянган тонн ачаа тээвэрлэх хүчин чадалтай байна.

3.2. ЗОРЧИГЧ ТЭЭВЭР

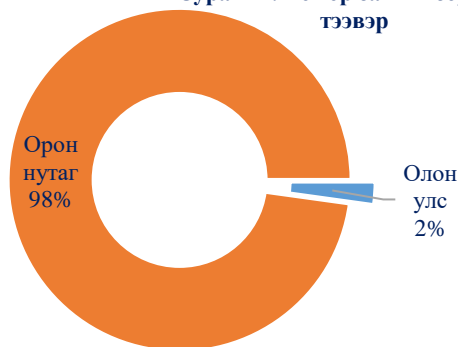
Төмөр замаар олон улсад 2024 оны эхний 9 сард нийт 35.4 мянган зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 2.1 дахин өссөн байна.

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2023 он			2024 он			Хүснэгт 10 Өсөлт бууралтын % /2024/2023 өссөн дүн/
		9 дүгээр сар	III улирал	Өссөн дүн 1-9 сар	9 дүгээр сар	III улирал	Өссөн дүн 1-9 сар	
Зорчигч тээвэрлэлт	<i>мян.хүн</i>	153.5	590.9	1,667.6	140.9	565.0	1,614.8	-3.2%
Олон улс	<i>мян.хүн</i>	3.5	8.2	16.2	4.3	18.0	35.4	118.3%
Орон нутаг	<i>мян.хүн</i>	150	582.4	1,651.0	136.6	547.1	1,579.4	-4.3%
Зорчигч эргэлт	<i>сая хүн.км</i>	86.5	219.6	602.0	59.9	225.3	633.1	4.0%

2024 оны 9 дүгээр сард 140.9 мянган зорчигч төмөр замаар зорчиж өмнөх оны мөн үеэс 8.2%-аар буурсан. Үүнээс олон улсад 4.3 мянган зорчигч (+23%), орон нутагт 211.3 мянган зорчигч (-8.9%) зорчсон буурсан байна.

III улиралд нийт 565 мянган зорчигч (-4.4%), олон улсад 18 мянган зорчигч (*2), орон нутагт 547.1 мянган зорчигч (-6.1%) зорчсон байна.

Зураг 22. Төмөр замын зорчигч тээвэр

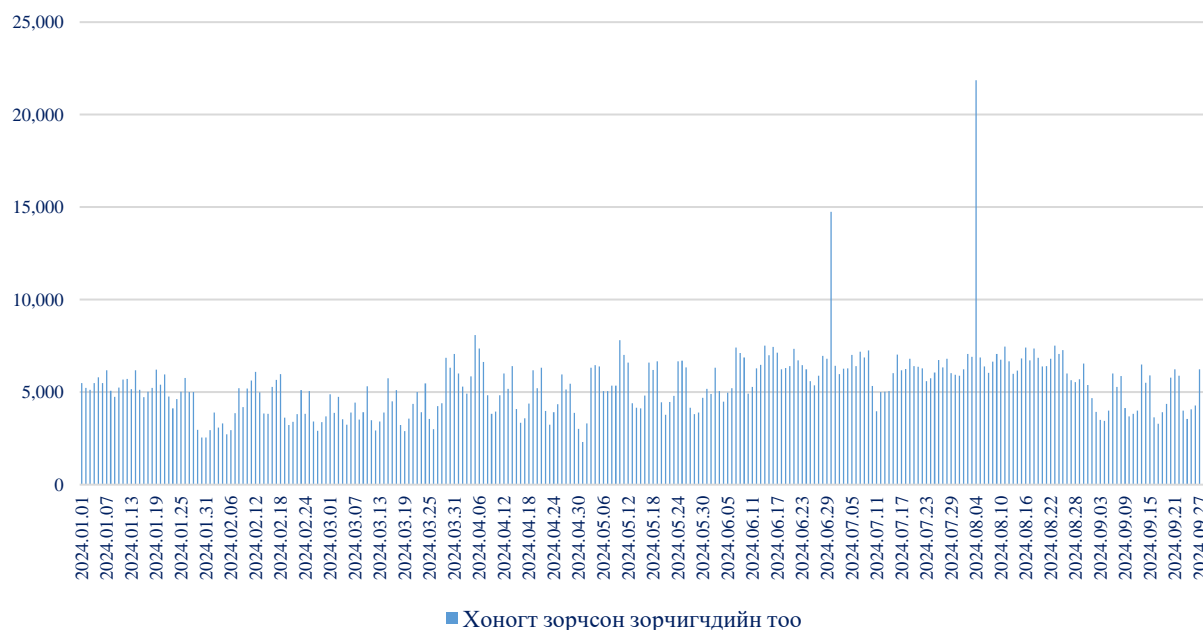

Оны эхнээс өссөн дүнгээр нийт 1.61 сая зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеэс 3.2%-аар буурсан байна. Үүнээс олон улсад 35.4 мянган зорчигч зорчсон нь 119%-аар өссөн бол харин орон нутагт 1.58 сая зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеэс 6.1%-аар буурсан байна.

Орон нутгийн зорчигч тээвэрлэлт буурсан гол шалтгаан нь зорчигчид орон нутагт вагоноор зорчихоос илүү автомашинаар зорчих мөн зорчигч вагоны тариф нэмэгдсэн нь голлон нөлөөлсөн байна.

Нийт төмөр замаар зорчигчдын 98% нь орон нутагт зорчсон бол 2% нь олон улсад зорчсон байна. /Зураг 22/

Зураг 23. Төмөр замаар зорчсон зорчигчдын тоо, хоноогоор

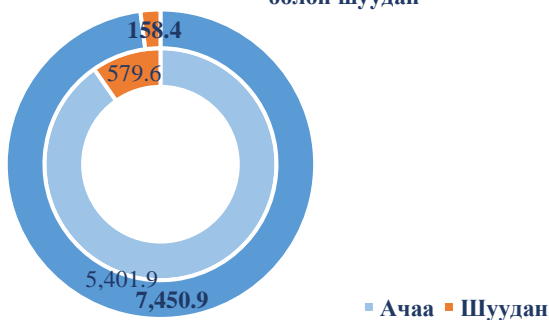
2024 оны эхний 8 сар буюу 2024.01.01-ний өдрөөс 2024.09.30-ны өдөр хүртэл “УБТЗ” ХНН нь нийт 1.6 сая зорчигч төмөр замаар тээвэрлэсэн байна. Эхний 9 сарын байдлаар хоногийн дунжийг тооцоход төмөр замаар хоногт дунджаар 5372 зорчигч төмөр замаар зорчоод байна. /Зураг 23/

БҮЛЭГ 4. ИРГЭНИЙ НИСЭХИЙН САЛБАР
4.1 АЧАА ТЭЭВЭР

Хүснэгт 11

№	Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2023 он			2024 он			Өсөлт бууралтын % /2024/2023 өссөн дүн/
			9 дүгээр сар	III улирал	Өссөн дүн 1-9 сар	9 дүгээр сар	III улирал	Өссөн дүн 1-9 сар	
1	Нийт ачаа, шуудан тээвэр	тн	679.7	1,950.6	6,028.3	1,144.9	3,010.8	7,609.3	26.2%
2	олон улсад	тн	659.0	1,900.3	5,968.4	1,141.6	2,987.2	7,575.5	26.9%
3	орон нутагт	тн	20.7	50.3	59.9	3.3	8.4	18.5	-69.1%
4	Нийт ачаа	тн	641.2	1,856.6	5,401.9	1,127.6	2,964.7	7,450.9	37.9%
5	олон улсад	тн	639.8	1,853.3	5,391.4	1,124.4	2,956.5	7,432.6	37.9%
6	орон нутагт	тн	1.5	3.3	10.5	3.2	8.3	18.3	74.4%
7	Нийт шуудан	тн	19.2	47.2	579.6	17.3	46.1	158.4	-72.7%
8	олон улсад	тн	19.2	47.0	577.0	17.2	46.0	158.2	-72.6%
9	орон нутагт	тн	0	0.2	2.6	0.1	0.1	0.2	-92.3%
10	Ачаа эргэлт	мян.тн-км	2,108.2	5,729.2	17,287.8	1,964.1	6,526.3	20,718.2	19.8%
11	олон улсад	мян.тн-км	2,107.3	5,726.8	17,278.1	1,962.3	6,521.4	20,707.8	19.9%
12	орон нутагт	мян.тн-км	0.82	2.34	9.8	1.8	4.9	10.4	6.9%

Зураг 24. Агаараар тээвэрлэсэн ачаа болон шуудан

Агаарын тээврээр 2024 оны 9 дүгээр сард 1144.9 тонн ачаа, шуудан тээвэрлэсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 68.5%-аар өссөн. Үүнээс ачаа 1127.6 тонн болж өмнөх оны мөн үеэс 75.9%-аар өссөн бол шуудан 17.3 тонн болж өмнөх оноос 9.9%-аар буурсан үзүүлэлттэй байна.

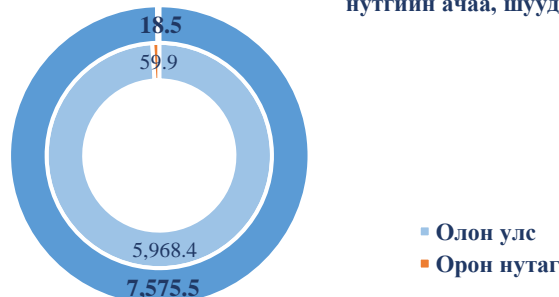
III улиралд нийт 3010.8 тонн ачаа шуудан тээвэрлэсэн нь өмнөх оны III улираас 54%-аар өссөн байна.

Өссөн дүнгээр нийт 7609.3 тонн ачаа болон шуудан тээвэрлэж өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 26.2%-аар өссөн байна. Үүнээс ачаа 7450.9 тонн тээвэрлэсэн нь 37.9%-аар өссөн бол шуудан 158.4 тонн тээвэрлэсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 72.7%-аар буурсан байна. /Зураг 24/

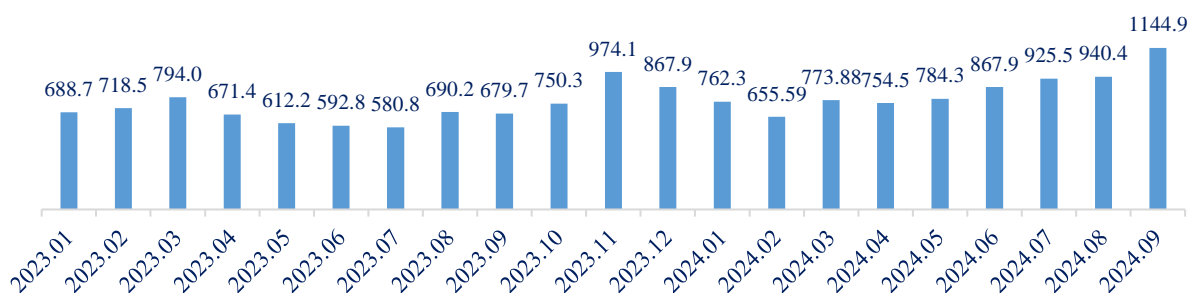
Оны эхнээс өссөн дүнгээр олон улсад тээвэрлэсэн ачаа шуудан 7575.5 тонн болсон нь өмнөх оны мөн үеэс 27%-аар өссөн бол орон нутагт тээвэрлэсэн ачаа шуудан 18.5 тонн болж өмнөх оны мөн үеэс 69.1%-аар буурсан байна. /Зураг 25/

Агаарын тээврээр тээвэрлэсэн нийт ачаа шуудангийн 99.6%-ийг олон улсад тээвэрлэсэн бол 0.4%-ийг орон нутагт тээвэрлэсэн байна. Мөн нийт ачаа шуудангийн 97.9%-ийг ачаа эзэлж байгаа бол 2.1%-ийг шуудан эзэлж байна.

Зураг 25. Олон улс, орон нутгийн ачаа, шуудан

Зураг 26. Нийт ачаа, шуудан тээвэр, тонн, сараар

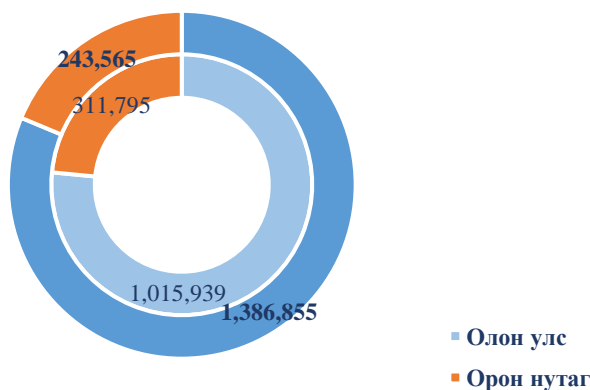
4.2. ЗОРЧИГЧ ТЭЭВЭР

Агаарын тээврээр 2024 оны эхнээс өссөн дүнгээр нийт 1.7 зорчигч зорчиж өмнөх оны мөн үеэс 28.5%-аар өслөө.

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2023 он			2024 он			Өсөлт бууралтын % /2024/2023 өссөн дүн/
		9 дүгээр сар	III улирал	Өссөн дүн 1-9 сар	9 дүгээр сар	III улирал	Өссөн дүн 1-9 сар	
Нийт зорчигч тээвэр	хүн	173,574	619,384	1,327,734	212,491	776,386	1,706,317	28.5%
Олон улсад	хүн	136,291	495,749	1,015,939	175,761	660,048	1,386,855	36.5%
Орон нутагт	хүн	37,283	123,635	311,795	36,730	116,161	319,285	2.4%

Хүснэгт 12

Зураг 27. Агаарын тээврээр зорчсон зорчигчдын тоо

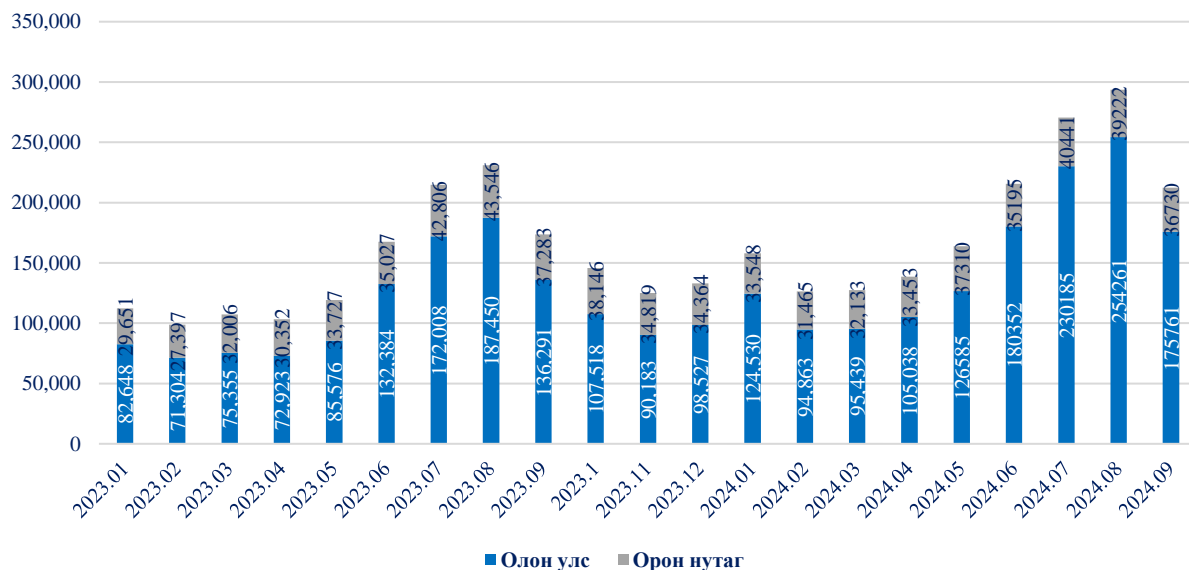
2024 оны 9 дүгээр сард агаарын тээврээр нийт 212.5 мянган зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеэс 22.4%-аар өссөн. Үүнээс олон улсад 175.7 мянган зорчигч зорчиж өмнөх оны мөн үеэс 29%-аар өссөн бол орон нутагт 36.7 мянган зорчигч зорчиж өмнөх оны мөн үеэс 1.5%-аар буурсан байна.

III улиралд 776.4 мянган зорчигч (+25.3%) үүнээс олон улсад 660 мянган зорчигч (+33.1%), орон нутагт 116.2 мянган зорчигч (-6%) тус тус зорчсон байна.

Оны эхнээс өссөн дүнгээр нийт 1.7 сая зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеэс 28.5%-аар өссөн бол үүнээс олон улсад 1.4 сая зорчигч зорчсон нь 36.5%-аар, орон нутагт 319.3 мянган зорчигч зорчсон нь өмнөх оны мөн үеэс 2.4%-аар тус тус нэмэгдсэн байна. /Хүснэгт 12/

Сар бүрийн зорчигч тээврийн үзүүлэлтийг харахад 6 дугаар сараас 9 дүгээр сар хүртэл ачаалал нэмэгдсэн нь зуны улиралд аялал жуулчлалын зорилгоор зорчих иргэдийн тоо нэмэгдсэн нь харагдаж байна./Зураг 28/

Зураг 28. Агаарын тээврийн зорчигчдын тоо, сараар

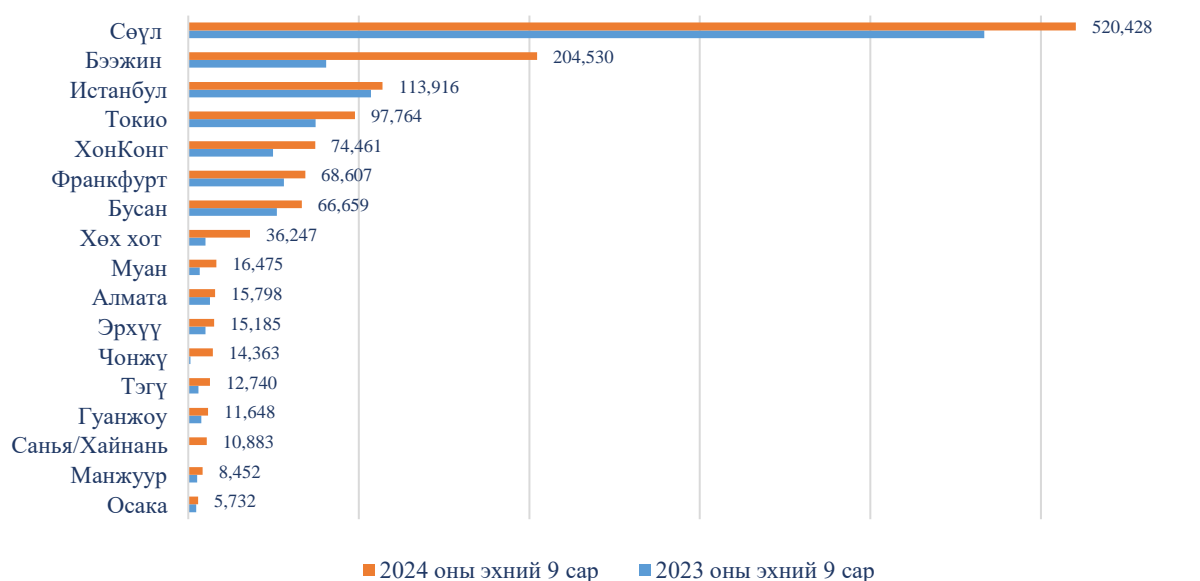
4.2.1. ОЛОН УЛСЫН ЗОРЧИГЧ ТЭЭВЭР

Хүснэгт 13

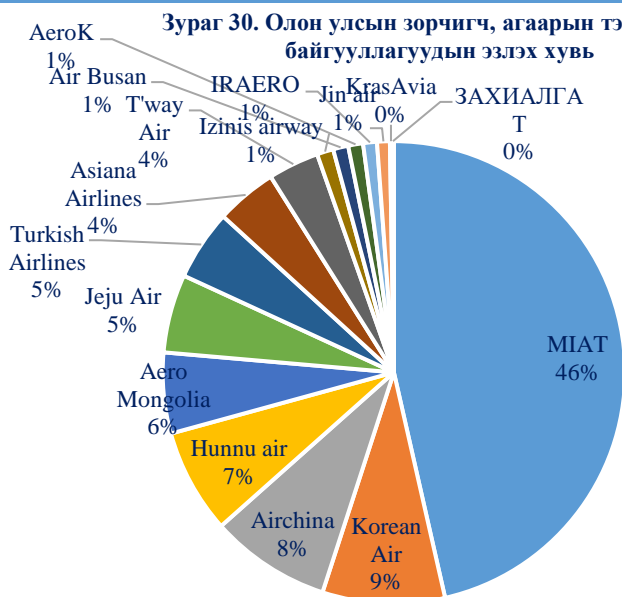
№	Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2023 он			2024 он			Өсөлт бууралтын % /2024/2023 өссөн дүн/
			9 дүгээр сар	III улирал	Өссөн дүн 1-9 сар	9 дүгээр сар	III улирал	Өссөн дүн 1-9 сар	
1	Нийт зорчигч тээвэр	хүн	173,574	619,384	1,327,734.0	212,491	776,386	1,706,317	28.5%
2	Олон улсад	хүн	136,291	495,749	1,015,939.0	175,761	660,048	1,386,855	36.5%
3	чиглэл Сөүл	хүн	62,930	233,430	466,801.0	67,399	265,791	520,428	11.5%
4	Токио	хүн	8,716	31,613	74,734.0	10,852	44,377	97,764	30.8%
5	Франкфурт	хүн	10,576	34,180	56,009.0	10,898	36,856	68,607	22.5%
6	Истанбул	хүн	14,099	45,188	107,058.0	14,141	46,856	113,916	6.4%
7	Бээжин	хүн	11,635	39,888	80,776.0	24,133	88,381	204,530	153.2%
8	ХонКонг	хүн	7,045	25,790	49,725.0	9,220	34,156	74,461	49.7%
9	Гуанжоу	хүн	1,218	5,168	7,639.0	855	5,253	11,648	52.5%
10	Бусан	хүн	7,362	32,213	51,950.0	12,525	39,632	66,659	28.3%
11	Осака	хүн	0	4,712	4,712.0	826	5,732	5,732	49%
12	Тэгү	хүн	2,734	5,887	5,887.0	3,176	11,411	12,740	116.4%
13	Алмата	хүн	1,401	4,803	12,761.0	2,081	6,597	15,798	23.8%
14	Эрхүү	хүн	1,807	5,316	10,071.0	2,141	7,263	15,185	50.8%
15	Хөх хот	хүн	3,003	6,299	10,189.0	4,582	15,059	36,247	255.7%
16	Чонжү	хүн	0	1,244	1,244.0	3,103	11,122	14,363	1054.6%
17	Санья/Хайнань	хүн	0	0	41.0	1,446	4,466	10,883	26443.9%
18	Манжуур	хүн	573	2,488	5,217.0	1,309	2,292	8,452	62.0%
19	Муан	хүн		6,731	6,731.0	2,512	10,631	16,475	144.8%

2024 оны эхнээс өссөн дүнгээр олон улсад нийт 1.4 сая зорчигч тээвэрлэсэн нь өмнөх оны мөн 36.5%-аар өссөн байна. Сөүл чиглэлд 520.4 мянган зорчигч (+11.5%), Бээжин хот руу 204.5 мянган зорчигч (+153.2%), Истанбул хот руу 113.9 мянган зорчигч (+6.4%), Токио чиглэлд 97.8 мянган зорчигч (+30.8%), Бусан руу 66.7 мянган зорчигч (+28.3%), ХонгКонг чиглэлд 74.5 мянган зорчигч (+49.7%), Франкфурт чиглэлд 68.6 мянган зорчигч (+22.5%), Хөх хотруу 36.2 мянган зорчигч (+255.7%), Гуанжоу чиглэлд 11.6 (+52.5%), Алмата хотруу 15.8 (+23.8%), Эрхүү хотруу 15.2 мянган зорчигч (+50.8%), Муан чиглэлд 16.5 мянган зорчигч (+144.8%), Хайнань руу 10.9 мянган зорчигч тус тус тээвэрлэсэн байна. /Зураг 29/

Зураг 29. Олон улсын зорчигч тээвэр, чиглэлээр

Зураг 30. Олон улсын зорчигч, агаарын тээвэрлэгч байгууллагуудын эзлэх хувь

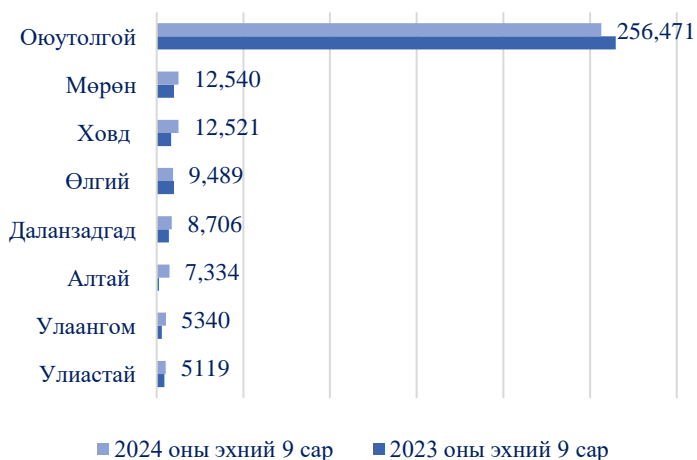
Үндэсний агаарын тээвэрлэгч “МИАТ” ТӨХК-ийн нислэгээр эхний 9 сард олон улсад 644.1 мянган зорчигч зорчсон бол “Korean Air”-ийн нислэгээр 118.6 мянга, “Airchina”-ийн нислэгээр 116.9 мянга, “Хүннү Эйр” ХХК-ийн нислэгээр 101.4 мянга, “Аэро Монголиа” ХХК-ийн нислэгээр 78.3 мянга, Жэжү айр нислэгээр 76.1 мянга, “Туркиш эйрлайнс” ХХК-ын нислэгээр 68.2 мянга, Ашиана эйрлайнс нислэгээр 59.3 мянга, Т-вэй нислэгээр 49.3 мянга, “Изинис Эйрвейз” ХХК-ийн нислэгээр 16 мянга, Айр Бусан нислэгээр 14.7 мянга, АероК нислэгээр 14.4 мянга, Ираеро нислэгээр 13.4 мянган зорчигч, Жин айр нислэгээр 12.4 мянга, Красавиа нислэгээр 2 мянга, захиалгат нислэгээр 1.8 мянган зорчигч зорчсон байна. /Зураг 30/

4.2.2. ОРОН НУТГИЙН ЗОРЧИГЧ ТЭЭВЭР

Хүснэгт 14

№	Үзүүлэлт	Хэмж их нэгж	2023 он			2024 он			Өсөлт бууралтын % /2024/2023 өссөн дүн/
			9 дүгээр сар	III улирал	Өссөн дүн 1-9 сар	9 дүгээр сар	III улирал	Өссөн дүн 1-9 сар	
1	Нийт зорчигч тээвэр	хүн	173,574	619,384	1,327,734	212,491	776,386	1,706,317	28.5%
2	Орон нутагт зорчигч тээвэр	хүн	37,283	123,635	311,795	36,730	116,161	319,285	2.4%
3	чиглэл Ховд	хүн	1,306	4,155	8,376	1,915	5,639	12,521	49.5%
4	Улаангом	хүн	603	2,059	3,068	850	3,061	5,340	74.1%
5	Алтай	хүн	371	1,221	1,257	1,045	3,151	7,334	483.5%
6	Оюутолгой	хүн	29,007	90,221	264,825	28,537	82,601	256,471	-3.2%
7	Мөрөн	хүн	959	8,571	10,010	1,087	9,281	12,540	25.3%
8	Өлгий	хүн	2,541	6,795	9,998	1,715	4,789	9,489	-5.1%
9	Улиастай	хүн	642	2,511	4,420	543	2,113	5,119	15.8%
10	Даланзадгад	хүн	1,364	6,357	7,095	1,037	5,525	8,706	22.7%

Зураг 31. Орон нутгийн зорчигч, чиглэлээр

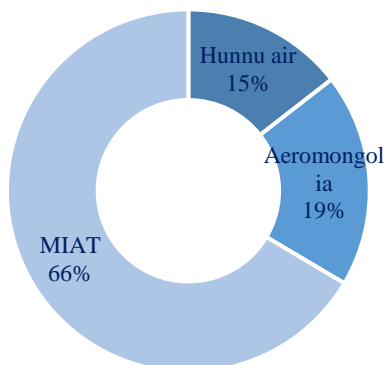

2024 оны 9 дүгээр сард орон нутагт нийт 36.8 мянган зорчигч тээвэрлэсэн нь өмнөх онтой харьцуулахад 1.5%-аар буурсан байна.

III улиралд 116.2 мянган зорчигч зорчсон нь өмнөх оны III улирлаас 6%-аар буурсан үзүүлэлттэй байна.

Оны эхнээс өссөн дүнгээр орон нутагт нийт 319.3 мянган зорчигч тээвэрлэсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 2.4%-аар өссөн үзүүлэлттэй байна. Оюутолгой чиглэлд нийт 256.5 мянган зорчигч тээвэрлэсэн нь 3.2%-аар буурсан үзүүлэлттэй байна. Алтай, Улаангом, Ховд, Даланзадгад чиглэлд зорчигчийн тоо нэмэгдсэн байна. /Хүснэгт 14/

Зураг 32. Орон нутгийн зорчигч, агаарын тээвэрлэгч байгууллагуудын эзлэх хувь

2024 оны эхний 9 сард агаарын тээвэрээр орон нутагт зорчигчдын 67% буюу 212.2 мянган зорчигч “МИАТ” ТӨХК-ийн нислэгээр, 19% буюу 60.8 мянган зорчигч “Аэро Монголиа” ХХК-ийн нислэгээр, 14% буюу 46.2 мянган зорчигч “Хүннү Эйр” ХХК-ийн нислэгээр тус тус зорчсон байна. Орон нутагт “МИАТ” ХХК-аар зорчсон зорчигчийн тоо 35.2%-аар өссөн бол “Хүннү эйр” ХХК-аар зорчсон зорчигчийн тоо 28.7%-аар, “Аэро Монголиа” ХХК зорчигч 32.4%-аар тус тус буурсан үзүүлэлттэй байна. /Зураг 32/

4.3. НИСЛЭГ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН МЭДЭЭ

Үзүүлэлт	2023 он			2024 он			Өсөлт бууралтын % /2024/2023 өссөн дүн/
	9 дүгээр сар	III улирал	Өссөн дүн 1-9 сар	9 дүгээр сар	III улирал	Өссөн дүн 1-9 сар	
Нийт нислэгийн тоо	6,399	20,042	45,023.0	8,622	26,885	67,795	50.6%
Олон улсын өнгөрөлтийн нислэг	4,249	12,722	29,683.0	6,207	18,541	49,229	65.8%
Хөөрөлт, буулт	2,150	7,320	15,340.0	2,415	8,344	18,566	21.0%
Олон улсын хөөрөлт, буулт	1,012	3,396	7,301.0	1,311	4,487	10,111	38.5%
Орон нутгийн хөөрөлт, буулт	1,138	3,924	8,039.0	1,104	3,857	8,455	5.2%

Хүснэгт 15

2024 оны 9 дүгээр сард нийт нислэгийн тоо 8,622 болж өмнөх оны мөн үеэс 34.7%-аар, олон улсын өнгөрөлтийн нислэгийн тоо 6,207 болж өмнөх оны мөн үеэс 46.1%-аар тус тус өссөн байна. Олон улсын хөөрөлт буулт 1,311 болж 29.5%-аар өссөн бол орон нутгийн хөөрөлт, буултын тоо 1,104 болж 3%-аар буурсан байна.

III улиралд нийт нислэгийн тоо 26,885 болж өмнөх оны мөн үеэс 34.1%-аар, олон улсын өнгөрөлтийн нислэгийн тоо 18,541 болж өмнөх оны мөн үеэс 45.7%-аар тус тус өссөн байна. Олон улсын хөөрөлт буулт 4,487 болж 32.1%-аар өссөн бол орон нутгийн хөөрөлт, буултын тоо 3,857 болж 1.7%-аар буурсан байна.

2024 оны эхнээс өссөн дүнгээр нийт нислэгийн тоо 67,795 болж өмнөх оны мөн үеэс 50.6%-аар, олон улсын өнгөрөлтийн нислэгийн тоо 49,229 болж өмнөх оны мөн үеэс 65.8%-аар, олон улсын хөөрөлт, буултын тоо 10,111 болж 38.5%-аар, орон нутгийн хөөрөлт, буултын тоо 8,455 болж өмнөх оны мөн үеэс 5.2%-аар тус тус өссөн үзүүлэлттэй байна. /Зураг 33/

Зураг 33. Нислэг гүйцэтгэлийн мэдээ, сараар

